

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΕΠΕΛΕΚ:
ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΕΦΑΑ ΠΘ –
ΑΥΤΕΠΙΣΤΑΣΙΑ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ
Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
&
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΗΣ

Θεωρητικό Υπόβαθρο
για τον Προγραμματισμό της Προπόνησης

Προπονητικός προγραμματισμός

Περιοδισμός προπόνησης

Πολυετής περιοδισμός

Ετήσιος περιοδισμός

Κύκλοι προπόνησης

Μακρόκυκλος

Μεσόκυκλος

Μικρόκυκλος

Προπονητικός προγραμματισμός

Λογικά σχεδιασμένη στρατηγική που έχει ως στόχο να ελέγχει τη διαδικασία της προπόνησης και να επιτρέπει στον κολυμβητή να πετύχει καθορισμένους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους απόδοσης.

Συστατικά προπονητικού προγραμματισμού

- Χρονική περίοδος προγραμματισμού
Χρόνος στον οποίο αναφέρεται ο προπονητικός προγραμματισμός. Καθορίζεται με βάση τις αγωνιστικές υποχρεώσεις και μπορεί να αφορά ολόκληρη χρονιά ή μέρη αυτής.
- Στόχοι προγραμματισμού
Μερικοί στόχοι (βραχυπρόθεσμοι, π.χ. χρόνος περάσματος)
Ενδιάμεσοι στόχοι (μεσοπρόθεσμοι, π.χ. επιδόσεις αξιολόγησης Φ.Κ.)
Τελικοί στόχοι (μακροπρόθεσμοι, π.χ. ατομικό ρεκόρ σε αγώνα)
- Προφίλ του προγραμματισμού
Προπονητικές μέθοδοι που θα ακολουθηθούν σε κάθε προπονητική περίοδο για την επίτευξη των στόχων του προγραμματισμού

Επίπεδα προπονητικού προγραμματισμού (Περιοδισμός & Κύκλοι προπόνησης)

Περιοδισμός προπόνησης

- Πολυετές πλάνο
    Προγραμματισμός για απόδοση
- Ετήσιο πλάνο
    Μονός περιοδισμός
    Διπλός περιοδισμός
    Τριπλός περιοδισμός

Περίοδοι προπόνησης - Πολυετής περιοδισμός

Αναφέρεται στους μακροπρόθεσμους στόχους του κολυμβητή και σηματοδοτεί την καριέρα του και εξαρτάται από τις προπονητικές επιβαρύνσεις που μπορεί να δεχθεί ο κολυμβητής και τις ικανότητές απόδοσης σύμφωνα με την πρόοδό του.

Πολυετής περιοδισμός

Προγραμματισμός τετραετίας - Μία κορύφωση

1ος ΧΡΟΝΟΣ

Αντοχή - Δύναμη - Ταχύτητα

2ος ΧΡΟΝΟΣ

Δύναμη - Αντοχή - Ταχύτητα

3ος ΧΡΟΝΟΣ

Ταχύτητα - Δύναμη - Αντοχή

4ος ΧΡΟΝΟΣ

Ολοκλήρωση - Τελικό φορμάρισμα - Μεγιστοποίηση

Πολυετής περιοδισμός

Προγραμματισμός τετραετίας - Δύο κορυφώσεις

- Χρονιές αγώνων

Μεγαλύτερη ένταση και ποσότητα ειδικής προπόνησης

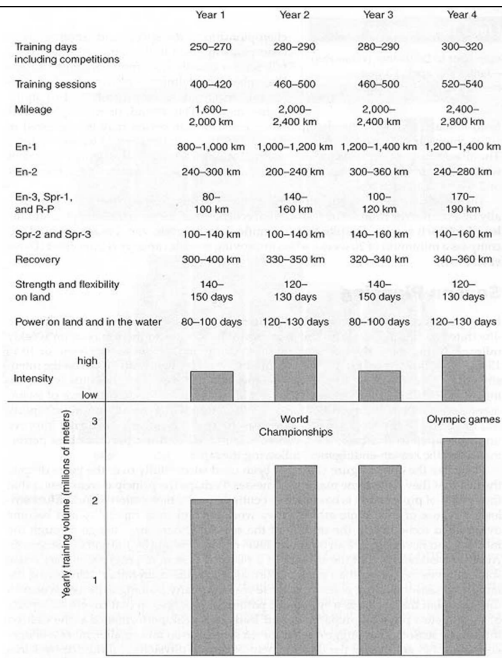
- Ενδιάμεσες χρονιές

Θεμέλια για προπόνηση μέγιστης έντασης

Ανάπτυξη αερόβιας και αναερόβιας ικανότητας

Τεχνικές διορθώσεις

Βελτίωση δύναμης και ευλυγισίας

Περίοδοι προπόνησης - Ετήσιος περιοδισμός
Αποτελεί μέρος του πολυετή περιοδισμού και αναφέρεται σε στόχους της περιόδου καθώς και στην προοδευτική εξέλιξη του κολυμβητή σε εξάρτηση από αγωνιστικά πλάνα

Απλός περιοδισμός
Σεπτέμβριος - Αύγουστος

Διπλός περιοδισμός
Σεπτέμβριος - Μάρτιος (28 εβδομάδες)
Απρίλιος - Αύγουστος (24 εβδομάδες)

Τριπλός περιοδισμός
Σεπτέμβριος - Δεκέμβριος (17 εβδομάδες)
Ιανουάριος - Μάρτιος (14 εβδομάδες)
Απρίλιος - Αύγουστος (21 εβδομάδες)

Ετήσιος περιοδισμός

- Προπαρασκευαστική Περίοδος (*Έμφαση στην ποσότητα*)
  - (1) Γενική - προετοιμασία για έντονη προπόνηση
  - (2) Ειδική - έμφαση σε στυλ και κατάλληλους μεταβολικούς μηχανισμούς
- Αγωνιστική Περίοδος
  - (3) Προαγωνιστική φάση - έμφαση στην ένταση (ποιότητα)
  - (4) Φορμάρισμα - μεγιστοποίηση απόδοσης
- Μεταβατική Περίοδος
  - (5) περίοδος ξεκούρασης και ανάληψης (συντήρηση)

Ετήσιος περιοδισμός

Απλός περιοδισμός - εβδομάδες ανά περίοδο

Πρώτη προπαρασκευαστική	12
Πρώτη αγωνιστική	12
Προαγωνιστική	20
Υπερπροπόνηση	4
Μεταβατική	4

Ετήσιος περιοδισμός

Διπλός περιοδισμός - εβδομάδες ανά περίοδο

	Μονοήμερο / 2 μερήμερο παιχνίδι/αγωνιστής	Τετάρτη (100 / 200)	Τετάρτη (50 / 100)
Α περίοδος			
Γενική προπαρασκευαστική	8	2	2
Ειδική προπαρασκευαστική	12	8	8
Εξασθεσιακή	4	8	8
Φορμάρισμα	2	2	4
Μεταβατική	2	2	2
Β περίοδος			
Γενική προπαρασκευαστική	8	8	4
Ειδική προπαρασκευαστική	10	7	8
Εξασθεσιακή	4	8	5
Φορμάρισμα	2	2	4
Μεταβατική	2	2	2

Ετήσιος περιοδισμός

Τριπλός περιοδισμός - εβδομάδες ανά περίοδο

	Μονοήμερο / 2 μερήμερο παιχνίδι/αγωνιστής	1 περίοδος (100 / 200)	2 περίοδος (50 / 100)
Α περίοδος			
Γενική προπαρασκευαστική	8	8	4
Ειδική προπαρασκευαστική	6	8	7
Εξασθεσιακή	3	3	3
Φορμάρισμα	2	1	2
Μεταβατική	1	1	1
Β περίοδος			
Γενική προπαρασκευαστική	3	8	3
Ειδική προπαρασκευαστική	6	8	4
Εξασθεσιακή	2	4	4
Φορμάρισμα	2	3	2
Μεταβατική	1	1	1
Γ περίοδος			
Γενική προπαρασκευαστική	6	8	4
Ειδική προπαρασκευαστική	8	7	8
Εξασθεσιακή	4	5	5
Φορμάρισμα	2	3	2
Μεταβατική	1	1	1

Προπονητικοί Κύκλοι

Δομημένες προπονητικές ενότητες/περίοδοι με βάση τις προπονητικές και αγωνιστικές ανάγκες που υπαγορεύονται από τον περιοδισμό της προπόνησης και συμβάλουν στη μέγιστη αξιοποίηση των προπονητικών προσαρμογών

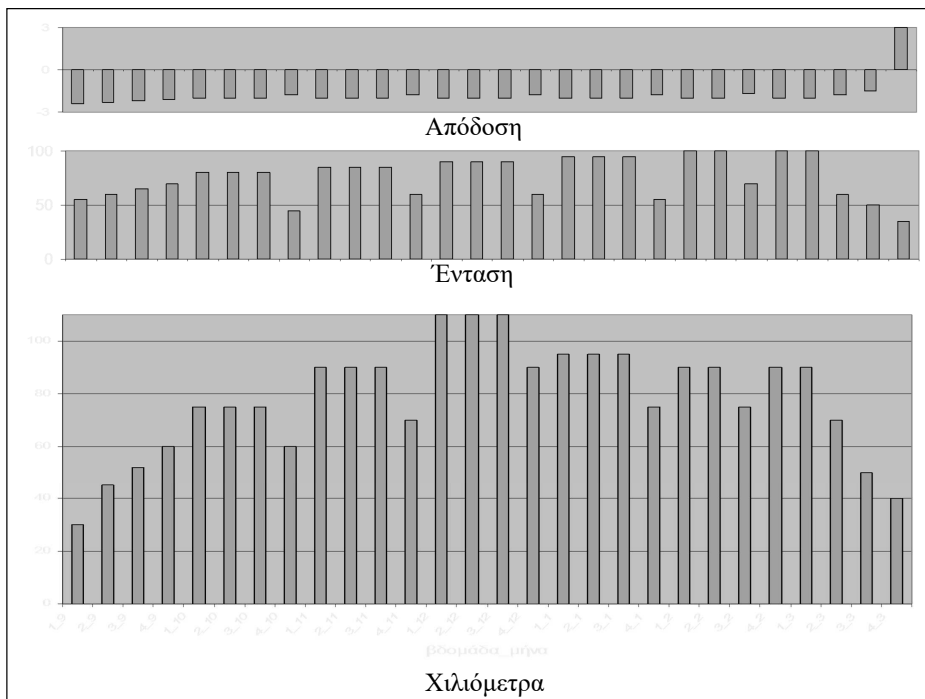
- Μικρόκυκλος - άθροισμα προπονητικών μονάδων (1 εβδομάδα)
- Μεσόκυκλος - άθροισμα μικρόκυκλων (2-8 βδομάδες)
- Μακρόκυκλος - άθροισμα μεσόκυκλων (4-20 βδομάδες)

Μακρόκυκλος

Μακρόκυκλος & Περιοδισμός

Κάθε προπονητική περίοδος μπορεί να περιγραφεί ως 1 μακρόκυκλος

- Μακρόκυκλος 1: Γενική προπαρασκευαστική περίοδος
- Μακρόκυκλος 2: Ειδική προπαρασκευαστική περίοδος
- Μακρόκυκλος 3: Προαγωνιστική περίοδος
- (Μακρόκυκλος 4: Φορμάρισμα)
- (Μακρόκυκλος 5: Μεταβατική περίοδος)

Μεσόκυκλος

Μεσόκυκλος & Περιοδισμός

Κάθε μεσόκυκλος είναι ξεχωριστό στάδιο του περιοδισμού.

Υπάρχουν διαφορετικοί τύποι μεσόκυκλων οι οποίοι συνδυάζονται ή/και επαναλαμβάνονται σε κάθε μακρόκυκλο.

Το περιεχόμενο, η σειρά και η διάρκεια των μεσόκυκλων καθορίζεται ανάλογα με τον περιοδισμό και το αγωνιστικό πλάνο του κολυμβητή.

Μεσόκυκλος - Χαρακτηριστικά

Διάρκεια

από 2 - 8 εβδομάδες

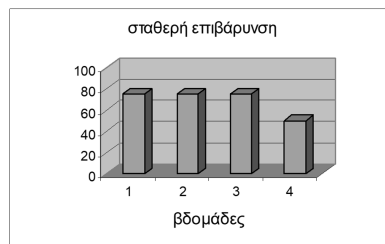
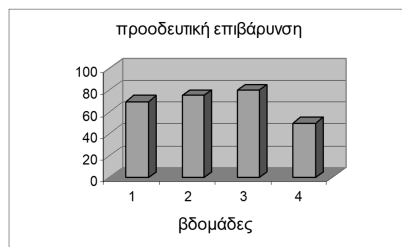
Επιβάρυνση

Φάση έντασης

προοδευτική - αρχή περιόδου

σταθερή - μέση/τέλος περιόδου

Φάση αποκατάστασης

*Συνίσταται ενδιάμεσοι αγώνες να συμπίπτουν με φάση αποκατάστασης

Μεσόκυκλος - Τύποι

Μεγάλοι μεσόκυκλοι

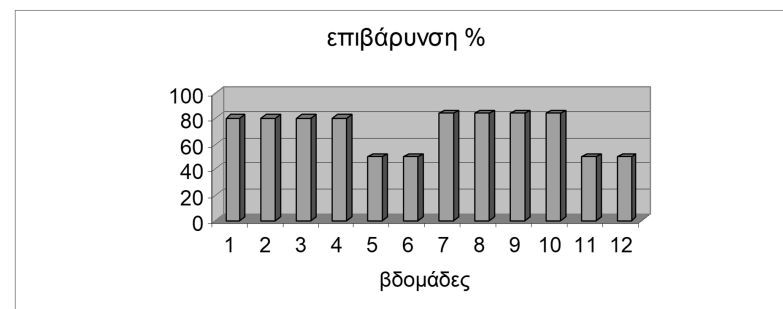
4-8 εβδομάδες

σταθερή επιβάρυνση κατά τη φάση έντασης

1-2 εβδομάδες αποκατάσταση

3-6% αύξηση επιβάρυνσης από μεσόκυκλο σε μεσόκυκλο

Παράδειγμα 2 συνεχόμενων μεγάλων μεσόκυκλων

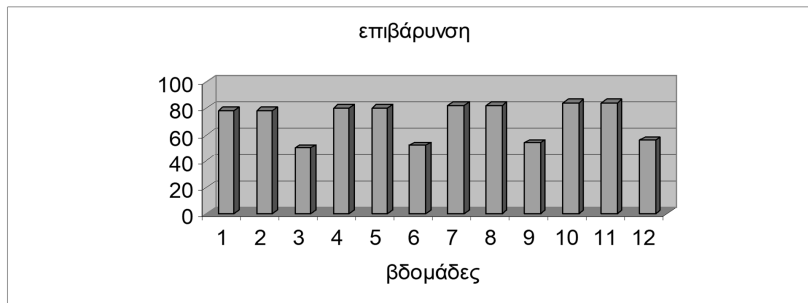

Μεσόκυκλος - τύποι

Μικροί μεσόκυκλοι

- 1½ - 3 βδομάδες
- σταθερή επιβάρυνση κατά τη φάση έντασης
- 3-7 μέρες αποκατάσταση
- 1½ - 3% αύξηση επιβάρυνσης από μεσόκυκλο σε μεσόκυκλο
(Η συνολική αύξηση είναι ίδια με αυτή των μεγάλων μεσόκυκλων, αλλά πιο σταδιακή)

Παράδειγμα 4 συνεχόμενων μικρών μεσόκυκλων

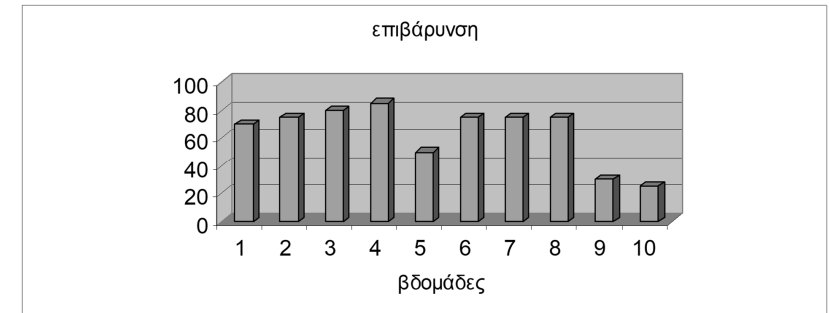

Μεσόκυκλος - τύποι

Μεικτοί μεσόκυκλοι

σύνθεση μεγάλων και μικρών μεσόκυκλων με σταθερή ή προοδευτική φάση έντασης

Παράδειγμα μεικτών μεσόκυκλων

Μεσόκυκλος - τύποι

Μεγάλοι μεσόκυκλοι - Πλεονεκτήματα

- Προσαρμογές με μικρότερες πιθανότητες υπερπροπόνησης επειδή η αύξηση της επιβάρυνσης είναι λιγότερο συχνή
- Οι προσαρμογές σταθεροποιούνται καλύτερα επειδή πραγματοποιούνται σε μεγαλύτερο διάστημα

Μεγάλοι μεσόκυκλοι - Μειονέκτημα

- Η βελτίωση μπορεί να είναι πιο αργή

Μεσόκυκλος - τύποι

Μικροί μεσόκυκλοι - Πλεονεκτήματα

- Η βελτίωση μπορεί να είναι μεγαλύτερη ή πιο γρήγορη
- Οι παρενέργειες προπόνησης (απώλεια προσαρμογών λόγω έμφασης σε κάποιο είδος προπόνησης) είναι μικρότερες επειδή η έμφαση αλλάζει πιο συχνά

Μικροί μεσόκυκλοι - Μειονέκτημα

- Συνεχής αύξηση επιβάρυνσης μπορεί να προκαλέσει αποτυχία προσαρμογής ή υπερπροπόνηση

Μεσόκυκλος - τύποι

Μεικτοί μεσόκυκλοι - Πλεονεκτήματα

- Ακόμα μικρότερες πιθανότητες για ανεπιθύμητες παρενέργειες λόγω ποικιλίας
- Λιγότερο βαρετές και κουραστικές ψυχολογικά

Μεσόκυκλος - τύποι

- Οι μεγάλοι μεσόκυκλοι πιο αποτελεσματικοί για αντοχή
- Οι μικροί μεσόκυκλοι πιο αποτελεσματικοί για ταχύτητα και αερόβια / αναερόβια μυϊκή αντοχή
- Οι μεικτοί αποτελεσματικοί για ταχύτητα

Μικρόκυκλος

Κάθε μικρόκυκλος αποτελεί ξεχωριστό κομμάτι του μεσόκυκλου (1 βδομάδα)

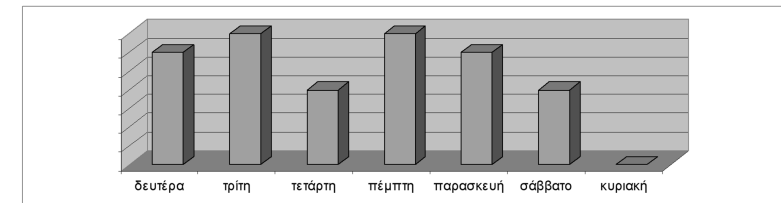
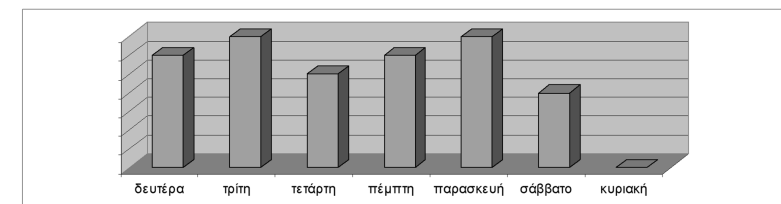
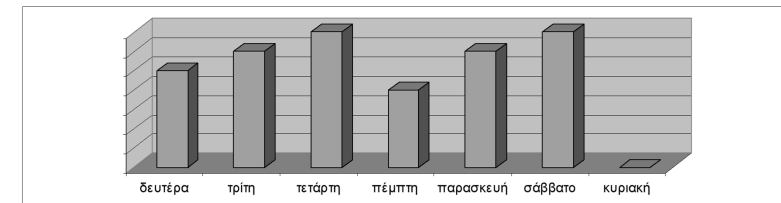
Το περιεχόμενο και η επιβάρυνση εξαρτάται από το μακρόκυκλο και το μεσόκυκλο στον οποίο βρίσκεται ο κολυμβητής (τους προπονητικούς στόχους)

Κάθε μικρόκυκλος πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις μεθόδους προπόνησης σε διαφορετικά ωστόσο επίπεδα επιβάρυνσης

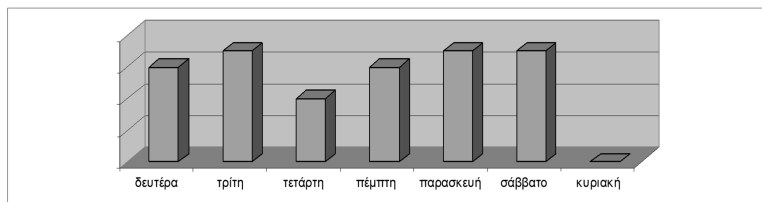
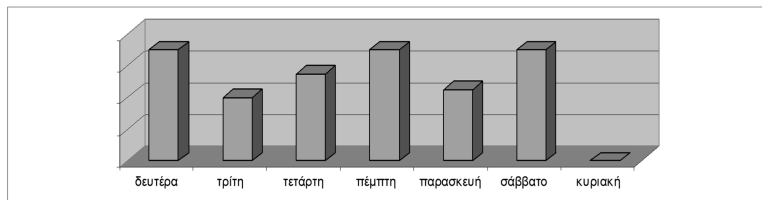
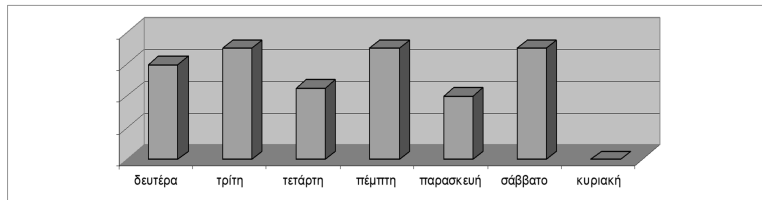
Κάθε μικρόκυκλος πρέπει να περιλαμβάνει 2-3 μέρες ψηλής επιβάρυνσης (σε κάποια ή κάποιες από τις μεθόδους προπόνησης)

* Στο σχεδιασμό των ημερών επιβάρυνσης πρέπει να υπολογίζονται ενδιάμεσοι αγώνες που παρεμβάλλονται κατά την προετοιμασία

Παραδείγματα μικρόκυκλων με δύο μέρες ψηλής επιβάρυνσης

Παραδείγματα μικρόκυκλων με τρεις μέρες ψηλής επιβαρυνσης

Άσκηση

Φτιάξτε ένα ετήσιο πλάνο με διπλό περιοδικισμό.

Προσδιορίστε

- ημερομηνίες αγώνων (5: 2 βασικοί & 3 δευτερεύοντες)
- μακρόκυκλους για όλο το έτος - 52 εβδομάδες (πίνακας ή κείμενο)
- μεσόκυκλους για 2 μακρόκυκλους (διάγραμμα)
- μικρόκυκλους για 1 μεσόκυκλο (διάγραμμα)

Βασιστείτε σε

διάρκεια μακρόκυκλων, μεσόκυκλων
τύπους και επιβάρυνση μεσόκυκλων
επιβάρυνση μικρόκυκλων

Στο πρόγραμμα μεσόκυκλων 2 αγώνες

Στα πρόγραμμα μικρόκυκλων 1 αγώνας

* λάβετε υπόψη σας όσο το δυνατόν περισσότερες από τις πληροφορίες του μαθήματος

Άσκηση

ΒΡΕΙΤΕ ΣΤΟ ΚΑΛΕΝΤΑΡΙ ΠΕΝΤΕ ΑΓΩΝΕΣ - 2 ΒΑΣΙΚΟΙ και 3 ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕ ΑΓΩΝΙΣΜΑ ΚΟΛΥΜΒΗΤΗ

ΜΑΚΡΟΚΥΚΛΟΙ (ΓΙΑ ΜΙΑ ΧΡΟΝΙΑ)

ΜΕΣΟΚΥΚΛΟΙ (ΓΙΑ ΔΥΟ ΜΑΚΡΟΚΥΚΛΟΥΣ)

Τοποθετήστε τους χρονικά μέσα στην περίοδο

Διάγραμμα με μπάρες (προσδιορίστε τύπο & φάσεις μεσόκυκλου & ημερομηνίες 2 αγώνων)

ΜΙΚΡΟΚΥΚΛΟΙ (ΓΙΑ ΕΝΑ ΜΕΣΟΚΥΚΛΟ)

Τοποθετήστε τους χρονικά μέσα στο μακρόκυκλο

Διάγραμμα με μπάρες (προσδιορίστε μέρες κορύφωσης & ημερομηνία 1 αγώνα)

Βιβλιογραφία

Consilman, J. E. & Counsilman, B. E. (1994). The new science of swimming. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Maglisco, E. W. (2003). Swimming fastest. Champaign, IL: Human Kinetics.

Sweetenham, B. & Atkinson, J. (2003). Championship swim training. Champaign, IL: Human Kinetics.

Hannula, D. & Thorton, N. (2001). The swim coaching bible. Champaign, IL: Human Kinetics.

Costill, D., Maglisco, E., & Richardson, A. (2007). Κολύμβηση. Εκδόσεις ΠΑσχαλίδης.